

Wychodzi w wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dotychczasony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zł. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zł. 12 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zł. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A

L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyjja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Wtorek

N^{ro}. 17.

10. lutego 1846.

Przegląd artykułów.

Wiadomości zagraniczne: Indyje Wschodnie: Wielka bitwa armii angielskiej z Sykami.

Państwo La Plata: Zwycięstwo floty angielsko-francuzkiej nad siłą lądową i morską generała Rosasa.

Hiszpanija: Kwestyja zameżcia Królowej. **Anglija:** Projekt Peela co do umiarkowania a po trzech latach zupełnego zniesienia cła od zboża. — Inne reformy w ciele. — Zdanie dzienników o planie Peela.

Francyja: Izba deputowanych zajmuje się zawsze jeszcze rozprawami nad adresem odpowiedzi na mowę z tronu. — Abd-el-Kader.

Holandyja: Komiszyja do negocyjacyj z Belgiją. **Szwajcaryja:** Zabójca radcy Leu na śmierć skazany.

Nowiny.

Przepis robienia zupy rumfórckiej.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Indyje Wschodnie.

Z Alexandryi nadeszła do Tryjestu ważna wiadomość, że wojsko Syków przeprawiło się przez pograniczną rzekę Sutlecz i na angielską armiję uderzyło, lecz ta poraziła je na głowę. Przez to zostało rozstrzygnięciem już dawno spodziewane wkroczenie angielskiej armii do Penszabu. W liście z Alexandryi pod dniem 22. stycznia czytamy o tém: „Przybyła poczta z Kairu. Wojna w Penszabie rozpoczęła się. W listach ze Suez donoszą, że Sykowie w 55,000 ludzi i 150 armat uderzyli dnia 21go grudnia na angielskie wojsko. Bitwa jeszcze nie była skończoną, gdy goniec dnia 23go odejżdżał. Wielka część Syków została zniszczoną, a przy-

tém 55 armat dostało się w ręce Anglików, którzy również wielkie straty ponieśli. Generał Sir John Little był z początku odparty, ale zbrojne siły pod rozkazami Sir Henry Hardinge i Sir Hugh Gough skierowały bitwę tak zupełnie na korzyść Anglików, że Sykowie nazajtrż przez rzekę Sutlecz cofnąć się musieli.

Państwo La - Plata.

Dnia 28. stycznia z rana otrzymano statkiem *Lloydy* w Londynie przez ajenta tegoż instytutu w Plymut wiadomość o stanowczém zwycięstwie, które połączone angielsko-francuzka siła morską dnia 20. listopada z. r. przy ujściu rzeki Parana nad lądową i morską siłą generała Rosasa przez zniszczenie kilku z jego okrętów i wzięcie szturmem baterij lądowych, odniosła. Utańczka była bardzo zapalczywa. Stratę Anglików podają na 10 zabitych a 25 ranionych, a stratę Francuzów na 18 zabitych a 70 ranionych; mnóstwo dział i wojennych zapasów dostało się w ręce zwycięzców. Straty nieprzyjaciela nie można z pewnością podać; ale zapewne była znaczną, gdyż w jednej ze zdobytych baterij znaleziono 250, a w drugiej 150 zabitych.

Hiszpanija.

Pod napisem *Importantissimo* oznajmia dziennik *el Tiempo* z dnia 21. stycznia, że około pięćdziesięciu deputowanych ze strony ministerjalnej, zatrwożonych niebezpieczeństwem, na jakieby tron i instytucyje kraju naraziło zaślubienie Królowej z hrabią Trapani, podpisało przeciw temuż jak słyhać bliżkiemu zaślubieniu protestacyję.

Ławki na kongresie dnia 20. stycznia były prawie próżne; rano już słyszano o powyższym manifestacie. Uczęszczano bardzo do kon-

ferencyjnej sali i rozmawiano całkiem głośno i bardzo żywo o kwestyi dziennej. Członkowie większości rozprawiali między sobą i z ministrami nad tém, czy protestacyja jest przyzwoitą i na czasie. Ztém wszystkiém deputowani, którzy na podanym do rządu manifestie się podpisali, a między którymi jest także polityczny szef Madrytu, pozostali niezachwianie przy swym zamiarze. Ministrowie uznali za rzecz potrzebną zebrać się, dla naradzenia się nad tą kwestyją. Teraz słychać, że postanowili odrzucić protestacyję i nieadać żadnego tłumaczenia względem zamejcia Królowej, a nawet i Kortezy rozwiążą, jeżeliby wskutek tego postanowienia większość przeciwko nich powstała.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Posiedzenie izby wyższej dnia 26. stycznia rozpoczął lord kanclerz odczytaniem królewskiej odpowiedzi na adres izby, która była ułożona w zwyczajnych wyrazach podziękii i z życzeniem popierania wraz z nią pomyślności krajowej. — Poczém książę Wellington wezwany przez księcia Richmond, dał objaśnienie o swoim zachowaniu się podczas ostatnich przesileni ministerjalnych, które co do istoty tych wypadków, po oświadczeniach w tej mierze Sir Roberta Peela i lorda Johna Russella w izbie niższej, nic nowego w sobie nie zawierało. Zresztą sądzi on, iż może utrzymywać, że propozycyje, które Sir Robert Peel w izbie niższej wnieść zamierza, zupełnie interes właścicieli gruntów zabezpieczają. W przydłuższej rozprawie, która się potem wszczęła, a w której mieli udział margrabia Lansdowne, hrabia Radnor i inni, nie było nic ważnego. Książę Buckingham oświadczył, że się zupełnie nie zgadza ze zdaniem Wellingtona, i że się teraźniejszemu rządowi, obstającemu za wolnym handlem, wszelkimi sposobami sprzeciwić będzie. W końcu oświadczył hrabia Aberdeen, że on od samego początku zgadzał się zupełnie ze zdaniem Sir Roberta Peela w kwestyi zbożowej, poczem izba się odroczyła.

Posiedzenie izby niższej dnia 26. stycznia rozpoczęło się podobnie jak posiedzenie izby wyższej odczytaniem przez mowę równobrzmiącej odpowiedzi Jęj Mości Królowej na adres.

Posiedzenie izby niższej dnia 27. stycznia było przez wszystkie stróńictwa z wielkiem natężeniem oczekiwane, jakoż zaraz po otworzeniu izby, widać było w przepętnionych jej salach, iż na twarzach wszystkich obecnych ma-

lowała się ciekawość. Sir Robert Peel miał dziś ogłosić swoje przedsięwzięte środki co do ustaw zbożowych, równie jak i w ogóle swoje nowe finansowe i handlowe reformy. Około 400 osób było na tém posiedzeniu obecnych; krzesła poniżej kratak, przeznaczone dla cudzoziemców, zajęli członkowie izby wyższej tudzież inne znakomite osoby, i tak między innymi książę Albert, książę Cambridge, hrabia Jersey i t. d. Poczém Sir Robert Peel zaczął rozwijać w mowie trwającej przez cztery godzin, swoje propozycyje względem zmiany dotychczasowego komercyjnego systemu a szczególnież względem zmodyfikowania ustaw zbożowych. Tok tej odznaczającej się i powszechne zdziwienie obudzającej mowy był następujący:

Minister powtórzył naprzód w krótkości to wszystko, co na piérwszem zgromadzeniu tego-rocznych posiedzeń powiedział o korzyściach większej wolności handlowej i o uzyskanych już pomyślnych rezultatach z umniejszenia dotychczasowego systemu cłowej ochrony, potem wezwał izbę, aby odrzuciła jego propozycyje, jeżeli ona uważa system ochrony za zgadzający się z prawdziwymi interesami kraju, oświadczać, że on zamysła zasady, które sądzi być dobre, zastosować nietylko do jednej gałęzi produkcyjnej działalności, np. do uprawy zboża, lecz wzywa wszystkie interesa krajowe, mianowicie interesa fabryk, handlu i rolnictwa, aby dla powszechnego dobra swoją ochronę poświęcili, jeżeliby to poświęcenia wymagało. — Z tego powodu zaproponował naprzód zmniejszenie istnących dotychczas ceł od produktó w surowych, któreto zmniejszenie teraz jeszcze tylko do dwóch artykułów, to jest do łożu i budulcu zastosować można. Cło od łożu wynosi teraz 3 szylingi i 2 pency od centnara; on proponuje zniżyć je na 1 szyling i 6 peńców. Co zaś do cła od budulcu, przedmiot ten jest bardzo trudny do załatwienia, i dla tego zastrzega sobie ostateczną w tej mierze propozycyje, jednakże w trzech lub czterech dniach wystąpi z nią; zaproponuje on zapewne powolne zniżanie cła. — Co się angielskich fabrykatów dotyczy, którym do surowych produktów tak wolny przystęp ostwióra, żąda on także i z ich strony oliary. Wiadomo, że są w ogóle trzy rodzaje, na które się główny fabrykat, to jest materyja odzieży dzieli, mianowicie na fabrykaty lniane, bawełniane i wełniane, wszystkie trzy doznawają cłowej ochrony, jeżeli on więc proponuje tych ceł zmniejszenie, dzieje się to tylko w tém mocném przekonaniu, że wielka liczba fabry-

kantów jest zupełnie gotowa, przez zrzeczenie się systemu cłowej ochrony, dać także ze swojej strony dowód, że najpierw przez nich ogłoszona wolność handlu jest zamiarowi odpowiednia. Dla tego propozycyje, aby od *Callico*, drukowanych kotonów i t. d. które teraz doznawają cłowej ochrony 10 pCt., równie jak i od niektórych artykułów fabrykowanych z bawełny, które się w tak gotowym stanie znajdują jak koszule, pończochy i t. d. a teraz 20 pCtu są ochronione, aby pierwsze całkiem od cła uwolnione, a drugie tylko po 10 pCt. przypuszczone były. Również i towary wełniane, które w pewnym gotowym stanie płacą teraz 20 pCt. cła, aby na dal tylko 10 pCt. płaciły. Nakoniec wszystkie grubsze, najszczególniej dla użytku uboższej klasy ludu przeznaczone towary lniane, niech będą zupełnie od cła uwolnione, a cła od przedniejszych gatunków lnianych towarów niech do połowy z mniejszemi zostaną. Drugim artykułem, który także ma doznać zmniejszenia cła, są towary jedwabne, gdyż wysokie cło, które teraz istnieje i 30 pCt. a nawet więcej wynosi, zamiast aby było ochroną dla fabrykantów materij jedwabnych, tylko przemytnictwo popiera. Należy więc zaprowadzić cło *ad valorem*, któreby 15 pCt. nie przewyższało. Następnie należy zmniejszyć cło od papieru i obicia z 1 szylinga na 2 pency czworobocznego yardu, cło od towarów metalowych całkiem na 10 pCt. *ad valorem*, którąto miarę cła w ogóle należy zastosować do wszystkich tych artykułów, których szczegółowo niewymieniono. Cło od świec wszelkiego gatunku należy zredukować na połowę tej kwoty, którą teraz wynosi, również jak i cło od mydła. Dla zmniejszenia kosztów obuwia, należy następnie uwolnić całkiem od opłaty cła wprowadzanie kór garbowanych, a cło od bótów i trzewików należy bardzo zmniejszyć (mianowicie z 1 funta szterl. 8 szylingów na 14 szylingów a z 14 szylingów na 7 szylingów od tuzina), podobnież i cło od kapeluszków, plecionek słomianych i wycosków jedwabnych. Prócz tych zmniejszeń cła w artykułach właściwej fabrykacji proponuje on, aby oprócz tego uszczuplone bardzo przez przemytnictwo cło od gorzałki, genewskich i zagranicznych napojów spirytusowych w ogóle z 22 szylingów 10 pency na 15 szylingów zredukowano. Nakoniec proponuje także zmniejszenie cła od cukru, nie odstępując jednakże od swjej zasady

unikania wszystkiego, coby handel niewolnikami popierać mogło. Proponuje on, potrącić 3 szylingi 6 pency od kwoty dyferencyjalnego cła, którą przez wolnych ludzi produkowany cukier ma płacić; wtedy na korzyść angielskiego cukru kolonialnego istniełoby od posledniego cukru (*muscovade*) cło 5 szylingów 10 pency, a od cukru przedniejszego gatunku 8 szylingów 2 pency.

W drugiej głównej części swjej mowy wymienia Sir Robert Peel, jakie zmiany zamysła przedsiębierzając w cłach od artykułów, które z uprawy roli są połączone. Najprzód zamierza na korzyść rolników cło od przywozu nasion traw i wszelkich gatunków nasion w ogóle zmniejszyć na najwyższość 5 szyl. od cetnara, (teraźniejsze cło od niektórych rodzajów nasion wynosi 20 szylingów). Wprowadzanie kukurudziny należy całkiem od opłaty cła uwolnić, jako artykuł, który do karmienia bydła jest bardzo przydatny, również wprowadzanie mąki hreczanej i kukuruzianej. Następnie co się dotyczy produktów agrykultury, które szczegółowo do ludzkiego pożywienia są przeznaczone, zaproponował minister zmniejszenie cła od masła z 1 funta sztr. na 10 szylingów od cetnara; od sera z 10 szylingów na 5; od chmielu z 4 funtów szterlingów 10 szylingów na 2 funty szterling. 5 szylingów od cetnara; od solonych ryb 1 szyling od cetnara, również jak i zupełne zniesienie cła od wszelkiego czy to na rzeź, czy nie na rzeź przeznaczonego bydła. Poczem oświadczywszy, że propozycyje jego, co do samych ustaw zbożowych, podobno nieuzyskają takiej pochwały, jakiej sobie życzył, ponieważ nie zadowolniają ani tych, którzy żądają niezwłocznego i bezwarunkowego ich zniesienia, ani też tych, którzy o żadnej modyfikacyi nie słysząc nie chcą, przeszedł minister do tej głównej kwestyi z zasadą zgodzenia tej sprawy w taki sposób, któryby wszystkie interesa miał na względzie. Nadmienil on, że tylko modyfikacyje ustaw zbożowych proponuje, i że ta modyfikacyja po upływie trwałości zmodyfikowanej ustawy, którą na trzy lat wyznacza, ma być zamieniona w zupełne pozwolenie wprowadzania zagranicznego zboża. Zaproponowana ustawa oparta jest na cłowej skali i ma trwać od 1. lutego r. b. aż do 1. lutego roku 1849. Zboże z kolonii angielskich ma być wprowadzane za opłatą imiennego cła, a ograniczenie wprowadzania mąki ma być całkiem zniesione. Nowa skala cła od pszenicy, podług której w takimże samym sto-

szunku zmniejszone jest cło od innych gatunków zboża, ma być następująca: Cło wynosi przy cenie

niższej niż 48 szyling.	10 szyling.
49 „	9 „
50 „	8 „
51 „	7 „
52 „	6 „
53 „	5 „

a jeżeli cena przewyższy miarę 53 szyling. od kwarteru, wtedy nastąpi stałe cło po 4 szylingi. Z tém rozporządzeniem połączone są różne propozycje dotyczące zmniejszenia będących na posiadłości gruntowej pieniężnych ciężarów, które Sir Robert Peel w końcu swojej mowy rozbięrał; do tych należą mianowicie przeniesienie drogowego podatku na gminy, zmiana w ustawach nadawania obywatelstwa, pożyczki ze strony państwa na koszt wywodnienia, przeniesienie kosztów procesów kryminalnych z kasy gmin na kasę państwa, zezwolenie na 30,000 funtów szterl. z kasy państwa dla opłaty nauczycieli i nauczycielek w wiejskich szkołach. Wykazawszy mające za sobą prawdopodobieństwo skutki ze zniesienia systemu ochrony, zaproponował minister, aby nad tém rozporządzeniem znowu dnia 3. lutego rozpoczęto rozprawę.

Po skończonej tej mowie wszczęła się jeszcze dość żywa rozprawa nad czasem rozpoczęcia znowu tych obrad, zwłaszcza że agrykulturyści zażądali dłuższego terminu dla zasięgnięcia w odleglejszych hrabstwach zdania dzierzawców. Mianowicie pan Miles zaproponował, aby rozprawy odłożono na 9. lutego, na co Sir Robert Peel przystał. Na żądanie lorda Johna Russell zezwolił minister także na to, aby kwestyję o ustawach zbożowych wzięto naprzód pod roztrząsanie. Zresztą nadmienił jeszcze Sir Robert Peel, że wykonanie jego propozycji obarczyłoby ukonsolidowane fundusze roczną summą 513,000 funtów szterl. nie chce on wymieniać summy, jakaby wyniknęła z niedoboru w cłach i podatkach, gdyż takowa zawsze mylną się okazała. Poczem izba się odroczyła.

Z Londynu dnia 28. stycznia. Zdania i środki Sir Roberta Peel, które on dotychczas w izbie niższej w obu swoich mowach d. 22. i 27. b. m. objawił, znajdują w ogóle w dziennikach bez względu na stanowisko ich stronnictw takie poważanie i uwielbienie, jakie się im słusznie należy. Oba główne organa kraju, *Times* i *Morning-Chronicle* zgadzają się w pochwalę pierwszego ministra,

na którego dotychczas powstawały. „Staranne przeczytanie tej ogromnej mowy,“ pisze *Morning-Chronicle*, „w której Sir Robert Peel dnia 22. stycznia ogłosił zasady swęj polityki dla rozpoczętych posiedzeń, utwierdziło nas zupełnie w pierwszym wrażeniu, któreśmy o ich ważności powzięli. Zastrzegamy sobie na stosowniejszy czas wszelkie odwołanie się do publicznego jego zachowania się w dawniejszych latach, wstrzymujemy się od ocenienia moralnych stosunków, w których pierwszy minister wolnego handlu z roku 1846 do konserwacyjnego strońnictwa agrykulturyistów z roku 1841 zostaje. Tym razem nie ma czasu do takowej krytyki. Poglądając na najnowszy ministeryjalny manifest w połączeniu z kwestyją czasu, która wszystko inne poprzedziła, nie możemy tej mowy, w której pierwszy minister korony, przy sposobności, wymagającej jak największej uprzedniej rozważy i najstaranniejszego wyboru wyrazów, odstępować od zasad wielkiego i obszernie rozgałęzionego politycznego systemu, i formalnie ogłasza swoje nawrócenie się do nowych zdań dla komercyjnego ustawodawstwa, nie możemy mówić, tej mowy uważać inaczej, jak tylko za wypadek pierwszego stopnia i największego znaczenia. Nie uznać z zapalem samęj przez się zalety mowy, znaczyłoby względem Sir Roberta Peel popełniać niesłusność. Jestto od właściwych mu błędów znamienicie wolna mowa. O nim samym mało w niej nadmieniono. Jestto nieskończenie naturalniejsza i poważniejsza mowa, niż te, jakie z jego ust zwykliśmy słyszeć. Jest ona daleko mniej mową parlamentowego taktyka, a daleko więcej mową ministra i męża, niż te, do jakich on nas dotychczas przyzwyczał. On mówił mniej swoim imieniem, niż jako organ wielkich publicznych faktów i konieczności, jako odpowiedzialny zastępca korony i ludu Wielkiej Brytanii. Mamy jeszcze tylko wyrazić to gorliwe i upragnione życzenie, aby mające być przedłożonem dnia 27go stycznia rozporządzenie, co do gruntowności i obszerności godne było ministeryjalnego oświadczenia o zasadzie.

Plany Sir Roberta Peel obudziły w starém mieście *City* w ogóle wielkie zadowolenie. Tylko z niejaką obawą poglądają na niezwłoczne zniesienie ceł od wielu artykułów rękodzielniczych i na odwołanie zupełnego zniesienia ustaw zbożowych. Wiele gałęzi przemysłowych uzyskałoby przezto wielką konkurencyję, gdy tym czasem chleb nie zaraz byłby tańszym.

Francyja.

Na posiedzeieniu dnia 24. i 26. (25. była Niedziela) zajmowała się izba deputowanych rozprawą nad drugim paragrafem wniosku do ustawy, w którym jest mowa, o wielkich kosztach państwa już wystawionych albo jeszcze mającemi być wystawionych budowli, między którymi koleje żelazne pierwsze miejsce zajmują. — Na dzisiejszem posiedzeniu przyjęto pierwszą część pomienionego paragrafu 214 głosami przeciw 21. Późem pan Grandin zaproponował następującą poprawkę umieścić: »Z ubolewaniem patrzyła izba na nadużycia, które się w czynności dotyczące kolei żelaznych zakradły; spodziewa się więc, że rząd Waszój król. Mości dla zapobieżenia temu potrzebnych środków użyje. Pod tym warunkiem będą te nowe żywioły siły i t. d.« Późem powyższa poprawka została 209 głosami przeciw 160 odrzuconą.

Na posiedzeniu téjże izby dnia 27. zaproponował pan Darblay następującą poprawkę: — »Ale z obawą patrzyła izba, jak bezowocna i dmoralizująca gra, na wielkie i ważne przedsiębiectwa bardzo szkodliwy wpływ wywarła. Izba ma nadzieję, że rząd Waszój król. Mości postara się, o wynalezienie potrzebnych środków, aby ponawianiu się takiego nieszczęścia zapobieżono.« — Sprawozdawca wniosku do adresu oświadczył, że komisya po głosowaniu nad poprawką pana Grandin, którym odpowiedzialność administracyi zupełnie zabezpieczono, nie waha się bynajmniej przystać na poprawkę pana Darblay, ale za przyzwoleniem wnioskodawcy proponuje, aby ją w następujący sposób ułożyć: »Izba spodziewa się, że ta wielka całość czynności bez narażenia na niebezpieczeństwo pomysłnego skutku tych wielkich przedsięwzięć przez ubolewania godną w téj mierze zaciekłość *Entrainemens* będzie z największą starannością przywiedziona do końca.« Późem izba przyjęła w tym składzie paragraf, również i trzeci paragraf (o finansowym stanie) został przyjęty. — Czwarty paragraf, w którym zapowiedziano przedłożenie różnych wniosków do ustawy, wywołał rozprawę nad ordonansami z dnia 7. grudnia z. r. pod względem rady uniwersyteckiej, przycięm pp. Tocqueville, de Carne, Saint-Marc-Girardin i Bouillaud głos zabierali.

Taż izba toczyła dalej dnia 28go stycznia rozprawę nad czwartym paragrafem adresu. — Rwestyja dotycząca rady uniwersyteckiej, królewskiej rady publicznego oświecenia, następnie dekretu z roku 1808 i ordonansów z dnia 7go grudnia z. r, zapełniły całe posiedzenie.

Jako mowcy występowali pp. Behard, Du-bois i minister publicznego oświecenia.

Gazety z Algieru, mówi *Journal des Debats*, otrzymaliśmy dnia 20., a z Oranu z dnia 17go stycznia. Wszystkie raporty donoszą jednogłośnie o cofnieniu się Abd-el-Kadera. Ści-gany przez nasze kolumny Emir, musiał odstąpić od swego planu wkroczenia w głąb kraju, i osadził się teraz w małej puszczy niedaleko Szot albo słonych jezior, w południowo-zachodniej stronie od Maskary.

Holandyja.

Z Hagi dnia 29. stycznia. Król Jago Mość mianował komisyję, która ma negocy-ować z przybyłym tutaj dziś z Hennegau gubernatorem, panem Mercier, a belgijskim posłem przy tutejszym dworze, jenerałem Wilmar o mający się między oboma krajami zawrzeć traktat handlowy. Na czele komisyi stoją ministrowie spraw zagranicznych, finansów i kolonij.

Szwajcaryja.

Dnia 24. stycznia wydał kryminalny sąd w Lucernie wyrok na Jakóba Müller de Stechenrain, zabójcę radcy Józefa Leu de Ebersol. O godzinie pół do drugiej z południa oznajmiono zbrodniarzowi pomieniony wyrok, skazujący go na ścięciu mieczem. Jakób Müller odstąpił od swego zamysłu odwołania się do najwyższego sądu i żądania ulaskawienia.

NOWINY.

Aby żadnego nie opuścić środka, którymby przy dzisiejszym niedostatku i drożyznie przyjść w pomoc ubogim, na wzór innych miast większych, powstały w stolicy naszej od kilku już tygodni dwa prywatne zakłady rozdawania zupy rumforckiej, i to pod przewodnictwem i osobistym zarządem dwóch znakomitych Pań z wyższego towarzystwa, których nazwiska chociaż nie wymieniamy każdemu łatwo przyjdzie odgadnąć, — wszędzie bowiem obok każdej myśli szlachetnej i dzieła dobroczynnego znaleźć je może. Jakoż w ich własnych pomieszkaniach pod Nrem. 571 $\frac{3}{4}$ naprzeciw ujeżdżalni i pod Nrem. 582 $\frac{3}{4}$ naprzeciw wałów obok domu Haucenszylda, odbywa się codzień w południe rozdawanie zupy rumforckiej między ubogich, którzy przychodzą z blaszkami stanowiącemi asygnacyje na pojedyncze porcyje téj zupy. Blaszek tych na jednę por-

cyję po 2 kr. m. k., a biletu na cały miesiąc za 1 zr. m. k., każdy chcący przyłożyć się do tego dobroczynnego dzieła, nabyć może w wymienionych wyżej pomieszkaniach, także w kancelaryi towarzystwa wyszcigów konnych (w zabudowaniu teatru hr. Skarbka) i w nowo założonem kasynie (obok hotelu angielskiego.*) Nie mamy potrzeby rozwodzić się nad pożytecznością takich zakładów, które nietylko że tylu ubogim zapewniają pierwszą potrzebę życia, ale i tę moralną jeszcze dają korzyść, że jałmużna blaszkowa nie może być tak łatwo obrócona na szkodliwy trunek, jak datki pieniężny. I z tego stanowiska rzecz uważając, życzyliby należało, by taki sposób ratunku bliźniego zaprowadzony został, jak najrychlej w obwodach naszej prowincyi najwięcej niedostatkiem dotkniętych. Skuteczniejsza byłaby to pomoc nad rozdawanie pieniędzy, które przechodzą w ręce przekupniów, korzystających najwięcej z datków dobroczynnych. Jak dalece te ludzkością tchnące zakłady rozpościerają swą działalność, najlepszym jest dowodem ob rachowanie miesięczne jednego z nich, w którym od 1. stycznia r. b. rozdano 3078 porcyj zupy rumforckiej, co wszystko kosztowało 86 zr. 12 kr., nie rachując w to ubikacyi i usługi. Takie dobroczynne przedsięwzięcia zasługują na cześć publiczną, a wdzięczność należną tym arcyzaczynym Paniom, które się same zajmują rozdawaniem tej zupy, godzi się zaiste w piśmie publicznem ogłosić. Inajlepszą odpowiedzią na umieszczone temi czasy w Gazecie Poznańskiej niesłuszne wykrzykiania jakiegoś korespondenta ze Lwowa, byłoby podobno zaproszenie na takie rozdawanie jałdła między ubogich: tamby najlepiej mógł się przekonać, że obok zabaw i strojów mieszczą się między naszymi Paniami i chęci i usiłowania szlachetne, równie jak i o tem, że ta rozdawana polówka jest wcale pożywną strawą. Jakoż na końcu dziesięjszej Gazety naszej dajemy przepis robienia tej zupy, z odmianą na każdy dzień tygodnia, — w przekonaniu, że ta szczegółowa wiadomość przyda się niejednej okolicy kraju naszego.

*) Dowiadujemy się właśnie, że już od kilku dni z funduszu przez JKM. naszego najdosłojniejszego Arcyksięcia wyznaczonego, obdzielanych jest codziem w *Domu dla ubogich* 60 osób zdrowym jadłem. Zarząd i dozór w tej mierze wzięty na siebie niektóre Damy towarzystwa dobroczynności. A tak mamy już trzy miejsc w Lwowie, w których w porze południowej, zgłaszający się ubodzy, dostają ciepły i zdrowy posiłek.

(Nadesłane.) Rzeszowski towarzystwo dobroczynności zostające pod opieką Dam, wyprawi dnia 17. b. m. w Rzeszowie *bal potężony z grą fantową*, a dochód z tego przeznaczony jest na pomnożenie funduszu *Zakładu ochrony matek dzieci* w Rzeszowie.

* * *

Z rozebranych we Lwowie na korzyść ubogich, *biletów uwolnienia od powinszowań Nowego Roku 1846*, wpłynęła kwota 756 zr. 57 kr. m. k., 3 dukaty holenderskie i 1 rubel srebrem. Tę sumę rozdzielono na 211 rodzin najdosłojniejszych wsparcia. Bliższe szczegóły w tej mierze, i spis osób które do tego się przyłożyły, umieszczone są w Dodatku do naszej dzisiejszej Gazety na str. 442.

* * *

Przepis robienia

zupy rumforckiej na 50 osób.

Z odniesieniem się do „Nowin” naszej dzisiejszej Gazety, podajemy tu przepis czyli stosunek ingrediencyj, według którego zupa rumforcka jest we Lwowie robiona. Przepis ten jest na kaźden dzień w tygodniu, i tak:

W Niedziele: Krup jęczmiennych kwart 8, grochu kwart 5, mięsa funtów 4, słoniny 1½ funta, soli 1¼ funta, chleba funtów 8, cebuli sztuk 2, pietruszki sztuk 4, wody kwart 50.

W Poniedziałek: Krup hreczanych kwart 4, fasoli kwart 5, ziemniaków kwart 10, mięsa funtów 4, słoniny 1½ funta, soli 1¼ funta, chleba funtów 8, czosnku główka 1, pietruszki sztuk 4, wody kwart 50.

We Wtorek: Pęczaku kwart 5, grochu kwart 6½, mięsa funtów 4, słoniny 1½ funta, soli 1¼ funta, chleba funtów 8, cebuli sztuk 2, pietruszki sztuk 4, wody kwart 50.

W Środę: Krup jęczmiennych kwart 4, kapusty kwaśnej kwart 12, ziemniaków kwart 10, soli 1¼ funta, chleba funtów 8, pieprzu łut 1, wody kwart 50.

W Czwartek: Krup jęczmiennych kwart 7, grochu kwart 2, ziemniaków kwart 8, mięsa funtów 4, słoniny 1½ funta, soli 1¼ funta, chleba funtów 8, marchwi sztuk 4, wody kwart 50.

W Piątek: Barszczu kwart 30, jagieł kwart 3, ziemniaków kwart 10, buraków sztuk 10, soli 1¼ funta, chleba funtów 8.

W Sobotę: Kapusty kwaśnej kwart 16, grochu kwart 4½, ziemniaków kwart 9, soli 1½ funta, chleba funtów 8, pieprzu łut 1, wody kwart 40.